

White Collar Crime

החוק לצמצום השימוש במזומן

החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ט-2018, אשר נכנס לתוקף בינואר 2019, הטיל מגבלות על שימוש במזומן ובשיקים בהתאם לקריטריונים הקבועים בחוק. החוק נועד להוות חלק מהמאבק הבינלאומי להפחתת ה"הון השחור" ולסייע במאבק בפעילות פלילית – פשיעה חמורה, העלמות מס, הלבנת הון ומימון טרור. החוק מטיל אחריות מנהלית ופלילית על מקבלי התשלום במזומן – אך גם על מי שמשלם במזומן, לרבות אזרחים פרטיים.

החל מה-1 באוגוסט 2022 יעודכנו הסכומים שבחוק ויופחתו משמעותית, כך שהאיסור על שימוש במזומן יצמצם עוד - מ-50,000 ₪ בעסקאות בין אנשים פרטיים ל-15,000 ₪ בלבד, ו-6,000 ₪ בעסקאות עם עוסקים, במקום 11,000 ₪ כיום.

מגבלות בעסקאות עם עוסקים

עוסק שמבצע פעולה של עסקה, הלוואה או תרומה עד לסכום של 6,000 ₪ אינו מוגבל לגבי קבלה או תשלום במזומן. במקרה בו העסקה עולה על סך זה, אותו עוסק יכול לשלם או לקבל סכום במזומן השווה עד לסך של 10% ממחיר העסקה, או 6,000 ₪ – הנמוך מביניהם. מגבלה זו חלה גם על מלכ"רים.

לדוגמה, בעסקה שסכומה הכולל (לרבות מע"מ, משלוח, הרכבה וכו') הוא 7,000 ₪, ניתן לקבל ולשלם במזומן עד סכום של 700 ₪ בלבד, והיתרה תשולם לא במזומן.

איסור זה חל גם על שכר עבודה – וחל איסור לשלם ולקבל שכר עבודה בסכום העולה על 6,000 ₪. עם זאת, בשנתיים הקרובות, עובד שיקבל שכר במזומן בסכום שבין 6,000 ל-8,500 ₪ יקבל בפעם הראשונה התראה בלבד, לפיה אם יעבור עבירה זו פעם נוספת יוטל עליו קנס בשל אותה עבירה.

סכום נוסף שיעודכן הוא בעסקה המתבצעת בין עוסק לתיירים – החוק איננו מגביל קבלת תשלום במזומן בעסקאות שסכומן נמוך מ-40,000 ₪, ובמקרה בו העסקה גבוהה מסך זה, ניתן לשלם ולקבל במזומן רק עד 10% ממחיר העסקה או 40,000 ₪ – הנמוך מביניהם.

החוק מחריג גופים פיננסיים מפוקחים וגמ"חים מהחוק – ומתיר להם לתת הלוואות במזומן גם בסך העולה על 6,000 ₪. חריג נוסף הקיים בחוק הינו ביחס לתושבי יהודה ושומרון, עזה ואזרחים ישראלים המשלמים או מקבלים מהם תשלומים במזומן – אשר בעניינם ההגבלות על שימוש במזומן ייכנסו לתוקף רק ב-1 בינואר 2023. עד למועד זה, חלה רק חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון כאשר מתבצעת מולם עסקה במזומן שסכומה עולה על 50,000 ₪.

מגבלות בעסקאות פרטיות

בעסקאות בין שני אנשים פרטיים, הסכום יעודכן ל-15,000 ₪, למעט בעסקאות רכב, בהן ניתן לשלם במזומן עד לסך של 50,000 ₪. בעסקאות מעל סכום של 15,000 ₪, ניתן לשלם או לקבל במזומן רק 10% ממחיר העסקה או 15,000 ₪ – לפי הסכום הנמוך מביניהם. במידה ומדובר בשכר עבודה, הלוואה או תרומה – הסכום יעודכן ל-6,000 ₪.

החוק חל גם על גבי מתנות – חל איסור לתת מתנה בסכום העולה על 15,000 ש"ח במזומן. מגבלה זו, ויתר המגבלות על תשלום במזומן, אינן חלות על תשלומים בין קרובי משפחה (דוגמת בן זוג, הורה, סבים וסבתות, ילדים, אחים ונכדים), למעט אם מדובר בשכר עבודה.

קנסות ועונשים

הענישה לעוסקים הינה עיצום כספי, אשר נקבע לפי הסכום שאסור היה לשלמו במזומן, במדרגות שבין 15%-30% מסכום זה. אדם פרטי צפוי לקנס מנהלי, אשר נקבע גם הוא לפי הסכום שאסור היה לשלמו במזומן, במדרגות שבין 5% ל-25% מהסכום. במידה ובתוך שנתיים מההפרה הקודמת בוצעה הפרה חוזרת, יתווסף לעיצום הכספי סכום השווה לעיצום הכספי הראשון שהוטל. מי שמבצע מעשה מרמה על מנת להתחמק מהאיסורים שבחוק (למשל, מפצל עסקאות או רושם פרטים כוזבים במסמך) – צפוי לחשיפה בדמות מאסר של שלוש שנים. חשוב להדגיש כי אכיפת החוק מתבצעת כנגד יחידים ועוסקים כאחד והאחריות לציית לחוק הינה על מקבל התשלום והמשלם כאחד.

אנו במשרד גורניצקי מלווים חברות ויחידים באימוץ הנחיות החוק והצו מכוחו ובשאלות המתעוררות עקב יישומן בשלל היבטים, לרבות במסגרת ייצוג בפני רשות המסים; הגשת מכתבי טענות עבור עוסקים שישנה כוונה להטלת עיצום כספי עליהם עקב הפרת החוק וערעורים לערכאות משפטיות על עיצומים כספיים שהוטלו. כמו כן, משרדנו מלווה עוסקים בהכנת תכניות אכיפה לצורך אימוץ צעדים למניעת הפרת החוק והוראותיו.

להלן [קישור](#) לצו לצמצום השימוש במזומן (תיקון התוספת הראשונה לחוק), התשפ"ב-2021 כפי שפורסם ברשומות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה בנושא.

לירון קרס

עורכת דין בכירה

lironka@gornitzky.com

הילה שמעון

שותפה

hilas@gornitzky.com

גורניצקי